

ירושלים, א' באדר א', תש"ס

7 בפברואר, 2000

חוזר מס' ח-06 - 1996

לכבוד

התאגידים הבנקאיים

הנדון: תיקונים שונים להוראות הדיווח לציבור

(הוראות הדיווח לציבור)

מבוא

1. תחילתו של חוק החברות, התשנ"ט – 1999 (להלן: חוק החברות) ביום 1 בפברואר 2000. לחוק החברות השלכות רבות על הפעילות ועל דרכי הניהול של התאגידים הבנקאיים בישראל. בהתחשב בכך שחוק החברות חל על דוחות של תאגידים בנקאיים שיתפרסמו לאחר ה- 1.2.2000, לאחר התייעצות עם ועדת הקשר של לשכת רואי חשבון בישראל ועם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, ביצעתי מספר תיקונים בהוראות הדיווח לציבור, כמפורט להלן:

התיקונים להוראות

2. בסעיפים הבאים, בכל מקום בו מופיע המונח "רואה החשבון" או "רואי החשבון" יבוא במקומו המונח "רואה החשבון המבקר":

- א. עמוד 1-650, פסקה 4 המתחילה במילים "דירקטוריון התאגיד הבנקאי..."
- ב. עמוד 1-650, פסקה 5 המתחילה במילים "רואי החשבון של התאגיד הבנקאי..."
- ג. עמוד 2-650, פסקה 6 המתחילה במילים "כמו כן, המידע בדוח הדירקטוריון..."
- ד. עמוד 3-680, סעיף 5א.א.
- ה. עמוד 5-680, סעיף 11, לרבות כותרת הסעיף.

דברי הסבר:

המונח "רואה חשבון" הוחלף ל- "רואה החשבון המבקר" על-מנת להתאים להגדרה בחוק החברות.

סעיף 4(א) להוראות הבנקאות (הצגת דוח כספי שנתי ופרסומו), התשנ"ב – 1991 (עמוד 1-610) יתוקן בשלב מאוחר יותר.

דוח שנתי של תאגיד בנקאי

3. בעמוד 1-620, במקום סעיף 1 יבוא:

"1. מבוא

הדירקטוריון של תאגיד בנקאי יביא בפני האסיפה השנתית של בעלי המניות את הדוח השנתי שאושר על-ידו, שיכלול דין וחשבון והסברים לגבי האירועים והשינויים שחלו במצב ענייני התאגיד הבנקאי ושהשפיעו על הדוחות, בהתאם לפירוט האמור בהוראות אלה (להלן – דוח הדירקטוריון)."

דברי הסבר:

לאור ביטול סעיף 204 לפקודת החברות, נקבעה הוראה המחייבת תאגיד בנקאי לערוך ולהגיש דוח דירקטוריון על-פי הוראות המפקח.

דוח הדירקטוריון

4. השינויים הבאים יבוצעו בדוח הדירקטוריון:

א. בעמוד 4-630, בסעיף 2(כד), במקום הרישא המתחילה במילים: "פירוט כל התשלומים...", יבוא:
" פרוט של כל התשלומים ששולמו במישרין או בעקיפין, או נרשמה בגינם הפרשה או הקטנת הפרשה בדוח הכספי, לכל אחד מחמשת מקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה כמשמעותו בסעיף 1 לחוק החברות, בציון שמותיהם, הכל בין אם התשלומים כאמור נתנו לנושא המשרה ובין שנתנו לאחר עבור נושא המשרה או בשל העסקתו של נושא המשרה;..."

- בסוף הסעיף יבוא:

" לעניין סעיף זה:

"תשלומים" – סכומי כסף וכל דבר שהוא שווה כסף, הלוואות, ניירות ערך או זכויות אחרות וכל הטבה אחרת, והכל למעט אם נתנו לנושא המשרה בשל היותו בעל מניות בלבד.

דברי הסבר:

1. ההפניה להגדרת "נושא משרה" בפקודת החברות שונתה להגדרה הקיימת בחוק החברות, מאחר ואין שוני מהותי בין ההגדרות.
2. הגדרת "תשלומים" כפי שהיתה קיימת בפקודת החברות הוכנסה לגוף ההוראה. לאחרונה פורסמו תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) (תיקון מס' 2), התש"ס – 2000, אשר עוסקות בגילוי התשלומים ששולמו לכל אחד מחמשת מקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה. בימים הקרובים נתאים את ההוראה כפי שמתחייב מהתקנה החדשה של רשות ניירות ערך.

ב. בעמוד 5-630, סעיף 2(כד), לאחר פסקה 9, במקום הקטע המתחיל במילים " כאשר חמשת חברי ההנהלה..." ומסתיים במילים "...יש לדווח כאמור לעיל", יבוא:

" כאשר חמשת חברי ההנהלה הבכירים ביותר ויושב ראש הדירקטוריון, כולם או מקצתם, אינם נכללים בין חמשת מקבלי השכר הגבוה ביותר, ידווח התאגיד גם על התשלומים בגינם. תאגיד בנקאי שאינו חברה ציבורית כמשמעותה בסעיף 1 לחוק החברות, שמספר עובדיו אינו עולה על 100, רשאי לבקש מהמפקח על הבנקים להקטין את מספר בעלי המשרה עליהם יש לדווח כאמור לעיל..."

דברי הסבר:

ההפניה להגדרת "חברה" בפקודת החברות שונתה להגדרת "חברה ציבורית" הקיימת בחוק החברות, מאחר ואין שוני מהותי בין ההגדרות.

ג. בעמוד 5-630, במקום סעיף 2(כד) 9 יבוא:

" 9) סכומים שניתנו על ידי תאגיד קשור ולא נכללו בסעיפים דלעיל. לפני הגדרת "תשלומים", יבוא:

" לעניין פסקה 9) - "תאגיד קשור" – חברה אם, חברה בת או חברה אחות של החברה. "

דברי הסבר:

הגדרת "חברה קשורה" בסעיף 1 לחוק החברות מפנה להגדרה בחוק ניירות ערך, ובחוק ניירות ערך הגדרת "חברה קשורה" הינה בעלת משמעות שונה מזו שבפקודת החברות (בין היתר, ההגדרה בחוק ניירות ערך אינה כוללת חברת אם). אי-לכך, נוספה הגדרת "תאגיד קשור" לגוף ההוראה.

ד. בעמוד 5-630, במקום סעיף 2(כה) יבוא:

" (כה) יוסברו שיקולי הדירקטוריון שביסוד קביעה או המלצה למתן תשלומים כאמור בסעיף קטן (כד), תוך התייחסות לקשר בין תוצאות פעולות התאגיד לבין תשלומים אלה. "

דברי הסבר:

התאמת ההפניה לאמור בסעיף קטן 2(כד).

דוח ההנהלה על אחריותה לדוח השנתי

5. השינויים הבאים יבוצעו בדוח ההנהלה על אחריותה לדוח השנתי:

- א. בעמוד 1-650, תשונה כותרת ההוראה כלהלן:
 " דוח הדירקטוריון וההנהלה על אחריותם לדוח השנתי".
- השינוי האמור יבוצע בהתאם גם בעמוד 1-620, בסעיף 3(א)(3).
- ב. בעמוד 1-650, במקום פסקה מספר 4, המתחילה במילים: "דירקטוריון התאגיד הבנקאי...",
 יבוא:
 " דירקטוריון התאגיד הבנקאי, שהינו אחראי לעריכת הדוחות הכספיים ולאישורם בהתאם לסעיף 92 לחוק החברות, קובע את המדיניות החשבונאית ומפקח על יישומה וכן קובע את מבנה מערכת הבקרה הפנימית ומפקח על תיפקודה. המנהל הכללי אחראי לניהול השוטף של ענייני התאגיד הבנקאי במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון וכפוף להנחיותיו. הנהלת התאגיד הבנקאי פועלת לפי המדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון. הדירקטוריון, באמצעות ועדותיו, מקיים מפגשים שוטפים עם הנהלת התאגיד הבנקאי וכן עם המבקר הפנימי ועם רואה החשבון המבקר של התאגיד הבנקאי במטרה לסקר את היקף עבודתם ואת תוצאותיה".

דברי הסבר:

חוק החברות מגדיר באופן מפורש את אחריותו של הדירקטוריון לעריכת הדוחות הכספיים ואישורם ואף קובע כי הם ייחתמו בשמו. החוק גם מגדיר את אחריות המנהל הכללי לניהול השוטף של ענייני החברה במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון ואת כפיפות המנהל הכללי להנחיותיו. הגדרת האחריות של הדירקטוריון ושל המנהל הכללי הותאמה להגדרות שבסעיפים 92 ו-120 לחוק החברות.

- ג. בעמוד 1-650, במקום פסקה מספר 5, המתחילה במילים: " רואי החשבון של התאגיד הבנקאי...",
 יבוא:
 " ה"ה" , רואה החשבון המבקר של התאגיד הבנקאי, ערכו ביקורת של הדוחות הכספיים השנתיים של התאגיד הבנקאי, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים, שמטרתה לאפשר להם לחוות את דעתם באיזו מידה משקפים דוחות אלה, בהתאם לעקרונות חשבונאיים מקובלים וכללי הדיווח שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים ובהנחיותיו את מצבו הכספי של התאגיד הבנקאי, את תוצאות פעולותיו, את השינויים בהונו העצמי ואת תזרימי המזומנים. בהתאם לסעיף 170 לחוק החברות, רואה החשבון המבקר אחראים כלפי החברה ובעלי מניותיה לאמור בחוות דעתם לגבי הדוחות הכספיים. חוות הדעת של רואה החשבון המבקר מצורפת לדוחות הכספיים השנתיים".

דברי הסבר:

במסגרת תיאור מטרת הביקורת שנערכה על-ידי רואה החשבון המבקר של התאגיד הבנקאי, הוספה פסקה המתארת את אחריותו לאמור בחוות דעתו כלפי החברה ובעלי מניותיה, בהתאם לקבוע בחוק החברות.

ד. בעמוד 2-650 יתווסף לרשימת החותמים גם יו"ר הדירקטוריון.

דברי הסבר:

לאור אחריות הדירקטוריון לעריכת הדוחות הכספיים ולאישורם, הוספה חתימת יושב ראש הדירקטוריון.

דוח כספי שנתי

6. השינויים הבאים יבוצעו בדוח כספי שנתי:

א. בעמוד 7-661, בסעיף 1, במקום הגדרת "דוח כספי" יבוא:

" ' דוח כספי' – מאזן, דוח רווח והפסד, דוח על השינויים בהון העצמי, ודוח על תזרימי המזומנים לרבות הביאורים להם, כשהם ערוכים ליום 31 בדצמבר ולתקופה שנסתיימה באותו תאריך, לגבי כל אחת מהשנים המדווחות."

דברי הסבר:

נקבע מועד קלנדרי אחיד לדוח הכספי השנתי של התאגידים הבנקאיים, על-מנת למנוע מתאגיד בנקאי שהוא חברה פרטית לערוך את דוחותיו הכספיים השנתיים למועד שהוא אחר מ- 31 בדצמבר, כפי שמאפשר סעיף 172(ב) לחוק החברות.

ב. בעמוד 10-661, בסעיף 1, לאחר הגדרת "חוב שאינו נושא הכנסה" יבוא:

" 'חוק החברות' – חוק החברות, התשנ"ט-1999."

דברי הסבר:

הוספה הגדרת חוק החברות לאור הפניות לחוק זה בהוראות.

ג. בעמוד 4-665, במקום סעיף 80.ז.(2)(3)(ד) יבוא:

"(ד) המפקח רשאי לפטור תאגיד בנקאי מתיאור עסקאות כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ג) או מחלקן, למעט עסקה חריגה כמשמעותה בסעיף 1 לחוק החברות, אם לדעתו תיאור עסקאות כאמור כרוך בקשיים מיוחדים. המפקח רשאי להתנות את מתן הפטור בציון פרטים אודות עסקאות כאמור."

דברי הסבר:

ההפניה להגדרת "עסקה חריגה" בפקודת החברות שונתה להגדרה הקיימת בחוק החברות. אין שוני מהותי בין ההגדרות.

הוראות מעבר לשנת 1999

7. השינויים הבאים יבוצעו בהוראות המעבר לשנת 1999:

א. בעמוד 1-679, סעיפים 2,3,4,5 ימוספרו 3,4,5,6 בהתאמה, ולפניהם יבוא:
 "2. כאשר נדרש דיווח של הדירקטוריון לאסיפה השנתית על שכרו של רואה החשבון המבקר, בהתאם לסעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, יינתן הדיווח לפחות במתכונת דוגמת הלוח בנספח."

ב. יתווסף עמוד 3-679: "נספח – דוגמת לוח לסעיף 2".

דברי הסבר:

סעיף 165 לחוק החברות מאפשר לאסיפה הכללית להסמיך את הדירקטוריון לקבוע את שכרו של רואה החשבון המבקר בעבור פעולת הביקורת. במקרה של הסמכה כאמור, על הדירקטוריון לדווח לאסיפה השנתית על שכר זה.
 סעיף 167 לחוק החברות קובע כי הדירקטוריון יקבע את שכרו של רואה החשבון המבקר בעבור שירותים נוספים שאינם פעולת ביקורת, ומטיל על הדירקטוריון חובה לדווח על שכר זה לאסיפה השנתית.
 לאור סעיפים אלה נקבעה מתכונת דיווח אחידה לבעלי המניות של תאגיד בנקאי, אם שכר רואה החשבון המבקר נקבע על-ידי הדירקטוריון וקיימת חובת דיווח כאמור.

תחילה

8. תחילת התיקונים להוראות לפי חוזר זה היא מיידית. יש ליישם את התיקונים בדוחות לשנת 1999 שיפורסמו ממועד חוזר זה.

עדכון הקובץ

9. מצ"ב דפי עדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור. להלן הוראות העדכון:

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(2/00) [8] 620-1	(8/94) [7] 620-1
(2/00) [11] 630-4	(12/97) [10] 630-4
(2/00) [10] 630-5	(12/97) [9] 630-5
(2/00) [8] 650-1,2	(8/94) [7] 650-1,2
(2/00) [10] 661-7	(12/97) [9] 661-7
(2/00) [13] 661-10	(12/97) [12] 661-10
(2/00) [11] 665-4	(11/99) [10] 665-4
(2/00) [2] 679-1,2	(11/99) [1] 679-1,2
(2/00) [1] 679-3	-----
(2/00) [11] 680-3	(2/98) [10] 680-3
(2/00) [10] 680-5	(2/98) [9] 680-5
(2/00) [1] 699-17	-----

בכבוד רב,

יצחק טל

המפקח על הבנקים